

Datum van inontvangstneming : 21/03/2014

Zaak C-70/14

Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie

Datum van indiening:

10 februari 2014

Verwijzende rechter:

Tribunal Administrativo e Fiscal de Viseu (Portugal)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

27 januari 2014

Verzoekende partij:

Agrocaramulo - Empreendimentos Agropecuários do Caramulo SA

Verwerende partij:

Instituto de Financiamento da Agricultura e Pescas, IP (IFAP)

Voorwerp van het hoofdgeding

Nietigverklaring van het besluit van de raad van bestuur van IFAP waarin krachtens de artikelen 51, lid 1, sub a, en 52, lid 1, van verordening (EG) nr. 800/1999 van de Commissie van 15 april 1999 [houdende gemeenschappelijke uitvoeringsbepalingen van het stelsel van restituties bij uitvoer voor landbouwproducten (PB L 102, blz. 11)] en artikel 4, lid 1, van verordening (EG, Euratom) nr. 2988/95 van de Raad van 18 december 1995 [betreffende de bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen (PB L 312, blz. 1)] terugbetaling is gelast van 376 947,77 EUR aan ten onrechte – uit hoofde van communautaire steun in de vorm van restituties bij de uitvoer van pluimveevlees – ontvangen steun, vermeerderd met 198 254,18 EUR ingevolge genoemd artikel 51, lid 1, sub a, en met 35 857,63 EUR aan vervallen rente, wat in totaal neerkomt op 611 059,58 EUR, te vermeerderen met de tot de effectieve betaling te vervallen rente.

Voorwerp en rechtsgrond van het prejudiciële verzoek

Uitlegging door het Hof van Justitie van de codes nrs. 020712109900 en 020712909190 van de restitutenomenclatuur.

Prejudiciële vraag

„Rekening houdende met het feit dat het Ministério da Agricultura, do Desenvolvimento Rural e das Pescas, IFAP – Instituto de Financiamento de Agricultura e Pescas, IP, (ministerie van Landbouw, Plattelandsontwikkeling en Visserij – Financieringsinstituut voor Landbouw en Visserij) van mening is dat ,enkel in aanmerking komen voor uitvoerrestituties de producten die vallen onder:

- code 0207 12 10 9900 van de nomenclatuur voor de uitvoerrestituties, die zogenoemde ,kippen 70 %’ betreft, waarbij de punt van het borstbeen, het dijbeen en het scheenbeen niet volledig zijn verbeend, of
- code 0207 12 90 9190 van de nomenclatuur voor de uitvoerrestituties, die zogenoemde ,kippen 65 %’ betreft, waarbij de punt van het borstbeen, het dijbeen en het scheenbeen niet volledig zijn verbeend’,

en met het feit dat de onderneming effectief uitgelegde hennen (leghennen die na hun legperiode, wanneer hun skelet volledig is verbeend, worden geslacht) heeft uitgevoerd, kan het product ,uitgelegde hennen’ worden ingedeeld bij de onder de productcodes nrs. 0207 12 10 9900 en 0207 12 90 9190 aangegeven warenomschrijving „andere” zoals vastgesteld in bijlage I bij verordening (EEG)

nr. 3846/87, zoals gewijzigd bij verordening (EG) nr. 2319/2002 van de Commissie van 13 december 2002, verordening (EG) nr. 2180/2003 van de Commissie van 5 december 2003, verordening (EG) nr. 2199/2004 van de Commissie van 10 december 2004, verordening (EG) nr. 2091/2005 van de Commissie van 15 december 2005, houdende bekendmaking, voor respectievelijk 2003, 2004, 2005 en 2006 van de landbouwproductennomenclatuur voor de uitvoerrestituties?”

Aangevoerde bepalingen van gemeenschapsrecht

De algemeen toepasselijke gecombineerde nomenclatuur, goedgekeurd bij verordening (EEG) nr. 2658/87 van de Raad van 23 juli 1987; verordening (EEG) nr. 3846/87 van de Commissie van 17 december 1987 tot vaststelling van de landbouwproductennomenclatuur voor de uitvoerrestituties, die is neergelegd in bijlage I daarbij, waarbij voor deze producten onderverdelingen zijn vastgesteld in de gecombineerde nomenclatuur (GN).

Bijlage I bij verordening nr. 3846/87, zoals gewijzigd bij verordeningen nrs. 2319/2002, 2180/2003, 2199/2004 en 2091/2005 houdende bekendmaking, voor respectievelijk 2003, 2004, 2005 en 2006 van de landbouwproductennomenclatuur voor de uitvoerrestituties en waarin met betrekking tot de sector van het verse, gekoelde of bevroren pluimveevlees het volgende is bepaald:

„7. Pluimveevlees

GN-code	Omschrijving	Productcode
ex0207	Vlees en eetbare slachtafvallen van pluimvee (bedoeld bij post 0105), vers, gekoeld of bevroren	
	- van hanen of van kippen:	
ex020712	-- niet in stukken gesneden, bevroren:	
ex02071210	--- geplukt, schoongemaakt, zonder kop en zonder poten, doch met hals, met hart, met lever en met spiermaag	
	zogenaamde kippen 70 %:	
	---- hanen en kippen, waarbij de punt van het borstbeen, het dijbeen	

	en het scheenbeen volledig zijn verbeend	
	---- andere	0207 12 10 9900
ex02071290	--- geplukt, schoongemaakt, zonder kop, zonder hals, zonder poten, zonder hart, zonder lever en zonder spiermaag (zogenaamde kippen 65 %), of in andere staat aangeboden:	
	----,kippen 65 %':	
	----- hanen en kippen, waarbij de punt van het borstbeen, het dijbeen en het scheenbeen volledig zijn verbeend	
	----- andere	0207 12 90 9190

[...]"

Verordening nr. 3846/1987 is gewijzigd bij verordening (EG) nr. 1622/1994 van de Commissie, waarbij een onderscheid werd ingevoerd tussen volledig verbeende hennen en de andere hennen.

In de considerans ervan staat te lezen:

„Overwegende dat hele hanen en kippen, alsmede delen daarvan, tot nog toe zonder onderscheid naar leeftijd zijn ingedeeld onder dezelfde posten van de landbouwproductennomenclatuur voor de uitvoerrestituties; dat het dienstig is bij de vaststelling van de uitvoerrestituties rekening te houden met de bijzondere marktsituatie voor hanen en kippen en met name met de respectieve waarde naargelang van de verschillende leeftijdsgroepen; dat bijgevolg een onderscheid dient te worden gemaakt tussen, enerzijds, hanen en kippen die voor vermeerdering en leg worden gehouden en, anderzijds, mestkippen”.

Aangevoerde bepalingen van nationaal recht

Artikel 6-A van de Código do Procedimento Administrativo (wetboek van administratieve rechtsvordering)

Korte uiteenzetting van de feiten en de procedure in het hoofdgeding

- 1 Bij schrijven van 17 juli 2007 heeft de coördinerende directeur van de afdeling planning en controle van het directoraat-generaal van de douane en bijzondere verbruiksbelastingen, dienst antifraude, de president van het IFAP IP (hierna: „verwerende overheidsinstantie”) een afschrift toegezonden van het voorlopig rapport over een bij verzoekster verrichte controle. Hierin staat het volgende te lezen:

Verzoekster heeft in achtereenvolgende periodes/verkoopseizoenen pluimveevleesproducten uitgevoerd die niet in aanmerking kwamen voor uitvoerrestituties.

Tussen de code van de nomenclatuur voor de uitvoerrestituties en de betrokken omschrijving of benaming van de aangegeven producten zijn verschillen vastgesteld.

- 2 Uit de analyse van de enige documenten voor de uitvoer van pluimveevleesproducten blijkt ook dat:
 - het bij de effectief uitgevoerde waren ging om „uitgelegde hennen”, zijnde leghennen die na hun legperiode, wanneer hun skelet volledig is verbeend, worden geslacht;
 - deze waren niet vallen onder de codes van de restitutenomenclatuur die de onderneming in de AGREX-certificaataanvragen en de aangiften ten uitvoer heeft vermeld, aangezien de codes 0207 12 10 9900 en 0207 12 90 9190 zien op vogels waarbij de punt van het borstbeen, het dijbeen en het scheenbeen nog niet volledig zijn verbeend;
 - voor de effectief uitgevoerde waren geen restitutiecode bestaat.
- 3 Aldus bleek uit de bij „Agrocaramulo – Exploração Agropecuária, Lda” verrichte controle dat sprake was van onregelmatigheden die het Europees Landbouwgarantiefonds nadeel hebben toegebracht voor zover producten zijn uitgevoerd die niet in aanmerking kwamen voor uitvoerrestituties in de pluimveevleessector.
- 4 De onderneming verzocht om uitvoerrestituties voor tien verschillende producten. Het voor twee van deze producten (kippen met en zonder ingewanden) toegekende bedrag kwam neer op 86 % van het totaalbedrag.
- 5 Alle waren werden uitgevoerd naar Angola.
- 6 De door het Instituto Nacional de Intervenção e Garantia Agrícola (nationaal instituut voor agrarische interventies en garanties; INGA) verzonden documenten

waren volledig, en er werd geconstateerd dat, wat de betrokken uitvoer betreft, de in de documenten vermelde gegevens niet overeenstemden.

- 7 Het in de aangifte ten uitvoer en in het AGREX-certificaat opgenomen vak voor de beschrijving van de waren bevatte een van de volgende formuleringen: „geplukt, schoongemaakt, zonder kop, zonder hals, zonder poten, zonder hart, zonder lever en zonder spiermaag (zogenaamde kippen 65 %); hanen en kippen, waarbij de punt van het borstbeen, het dijbeen en het scheenbeen volledig zijn verbeend of geplukt, schoongemaakt, zonder kop en zonder poten, doch met hals, met hart, met lever en met spiermaag (zogenaamde kippen 70 %); hanen en kippen, waarbij de punt van het borstbeen, het dijbeen en het scheenbeen volledig zijn verbeend”.
- 8 In de facturen bij de aangiften ten uitvoer werd voor de waren gebruikgemaakt van de formulering „uitgelegde hen”.
- 9 Hoewel de beschrijvingen in de documenten vermelden dat het bij de uitgevoerde producten ging om hennen waarbij de punt van het borstbeen, het dijbeen en het scheenbeen volledig waren verbeend, had de onderneming in de certificaten en de enige documenten de codes 0207 12 10 9900 (kippen 70 %) en 0207 12 90 9190 (kippen 65 %) van de nomenclatuur voor de uitvoerrestituties vermeld. Deze codes, die de enige codes zijn waarvoor in uitvoerrestituties is voorzien, zien alleen op vogels waarbij de punt van het borstbeen, het dijbeen en het scheenbeen nog niet volledig zijn verbeend.
- 10 Verordening (EEG) nr. 2777/75 [van de Raad van 29 oktober 1975 houdende een gemeenschappelijke ordening der markten in de sector slachtpluimvee (PB L 282, blz. 77)] bepaalt dat uitvoerrestituties worden toegekend voor producten van communautaire oorsprong (lid 9 van artikel 8) of voor producten die in de Gemeenschap in het vrije verkeer worden gebracht, in welk geval de restitutie gelijk is aan het bedrag van de bij de invoer geïnde rechten (lid 10 van artikel 8).
- 11 Voor de onderzochte periode geldt de restitutenomenclatuur die blijkt uit verordening nr. 3846/87, zoals gewijzigd bij verordeningen nrs. 2180/2003 (voor 2004) en 2199/2004 (voor 2005).
- 12 De productcontrole spitste zich met name toe op kippen 70 % en kippen 65 %.
 - GN-code/steun: 020712109900

Omschrijving: hanen en kippen, niet in stukken gesneden, bevroren - geplukt, schoongemaakt, zonder kop en zonder poten, doch met hals, met hart, met lever en met spiermaag zogenaamde kippen 70 % – andere (waarbij de punt van het borstbeen, het dijbeen en het scheenbeen niet volledig zijn verbeend).

 - GN-code/steun: 020712909190

Omschrijving: hanen en kippen, niet in stukken gesneden, bevroren - geplukt, schoongemaakt, zonder kop en zonder poten, zonder hart, zonder lever en zonder spiermaag (zogenaamde kippen 65 %) – andere (waarbij de punt van het borstbeen, het dijbeen en het scheenbeen niet volledig zijn verbeend).

- 13 Bij de uitgevoerde waren ging het om „uitgelegde hennen”, zijnde leghennen die na hun legperiode, wanneer hun skelet volledig is verbeend, worden geslacht.
- 14 Uit het voorgaande volgt dat de onder de codes nrs. 0207 12 10 9900 en 0207 12 90 9190 van de restitutenomenclatuur uitgevoerde producten niet bij die codes kunnen worden ingedeeld, zodat zij niet in aanmerking komen voor uitvoerrestituties in de pluimveesector.
- 15 Bij schrijven van 17 december 2007 heeft de verwerende overheidsinstantie verzoekster het volgende meegedeeld:

„[...] vastgesteld werd dat in de verkoopseizoenen 2003, 2004, 2005 en 2006 inbreuk is gemaakt op de wetgeving inzake de restituties bij de uitvoer van pluimveevlees.

Met betrekking tot bovenbedoelde uitvoerprocedures werden effectief verschillen geconstateerd tussen de code van de nomenclatuur voor de uitvoerrestituties en de overeenkomstige omschrijving of benaming van de aangegeven waren. Uit de analyse van de enige documenten voor de uitvoer van de pluimveevleesproducten blijkt ook dat:

- volgens de van de onderneming en de kippenleveranciers verkregen informatie daadwerkelijk „uitgelegde hennen” zijn uitgevoerd, zijnde leghennen die na hun legperiode, wanneer hun skelet volledig is verbeend, worden geslacht;
- deze waren vallen niet onder de codes van de restitutenomenclatuur die de onderneming heeft vermeld in de AGREX-certificaataanvragen en de aangiften ten uitvoer, aangezien de codes 0207 12 10 9900 en 0207 12 90 9190 zien op vogels waarbij de punt van het borstbeen, het dijbeen en het scheenbeen nog niet volledig zijn verbeend, en
- voor de effectief uitgevoerde waren geen enkele restitutiecode bestaat, wat in strijd is met artikel 21 van verordening (EEG) nr. 800/1999.

Om deze redenen heeft AGROCARAMULO – Empreendimentos Agropecuários, S.A. ten onrechte een bedrag van 376 947,77 EUR ontvangen.

Aangezien het aangevraagde restitutiebedrag het toegestane restitutiebedrag te boven gaat, moet artikel 51, lid 1, sub a, van verordening nr. 800/1999 worden toegepast. Hierin is bepaald dat „[w]anneer wordt vastgesteld dat een exporteur, in het kader van het toekennen van restitutie, een hogere uitvoerrestitutie heeft gevraagd dan de geldende, [...] de verschuldigde restitutie voor de betreffende

uitvoer gelijk [is] aan de voor de werkelijke uitvoer geldende restitutie, verminderd met een bedrag dat gelijk is aan [...] de helft van het verschil tussen de gevraagde restitutie en de geldende restitutie voor het daadwerkelijk uitgevoerde product”.

- 16 Op 16 oktober 2008 werd verzoekster bij schrijven van 22 september 2008 in kennis gesteld van de definitieve beslissing van de verwerende overheidsinstantie, waarvan de strekking en de motivering hierboven zijn uiteengezet.

Voornaamste argumenten van partijen in het hoofdgeding

- 17 Verzoekster stelt dat het bestreden besluit indruist tegen het beginsel van goede trouw (artikel 6-A van de Código de procedimiento administrativo), aangezien het directoraat-generaal van de douane haar nooit heeft meegedeeld dat sprake was van een verschil tussen de benaming van het uitgevoerde product en de gekozen GN-code en dat zowel verzoekster als het directoraat-generaal van de douane de met de uitvoerrestituties overeenstemmende codes van de gecombineerde nomenclatuur correct hebben toegepast en uitgelegd.
- 18 Verzoekster betoogt voorts dat een eventuele verplichting tot terugbetaling is verjaard.
- 19 In haar „memorie van antwoord” heeft verzoekster met name aangevoerd dat:

i) een geslachte kip, ii) die niet is versneden, iii) geplukt, schoongemaakt, zonder kop en zonder poten, doch met hals, met hart, met lever en met spiermaag, iii) waarbij de punt van het borstbeen, het dijbeen en het scheenbeen volledig zijn verbeend, iii) dan wel andere kenmerken vertoont, kan worden ingedeeld bij het op pluimveeproducten betrekking hebbende deel van de nomenclatuur van de uitvoerrestituties met de codes nrs. 0207 12 10 9900 (kip met „ingewanden”) of 0207 12 90 9190 (kip zonder „ingewanden”), en dat dit de uitlegging is die het directoraat-generaal van de douane stevast volgt bij de afgifte en validering van het uitvoer- of voorfixatiecertificaat AGREX.

Wat de uitvoerrestituties betreft, stemt productcode nr. 0207 12 90 9190 volledig overeen met GN-code ex 0207 12 90 (gekoelde volledige hen, zonder hals en zonder ingewanden).

Verzoekster heeft bij het bevoegde orgaan via een geëigend formulier uitvoercertificaten met vaststelling vooraf van de restitutie aangevraagd en heeft in het uitvoer- of voorfixatiecertificaat AGREX uitdrukkelijk het volgende vermeld:

Vak 15 – Benaming overeenkomstig de gecombineerde nomenclatuur (GN) – geplukt, schoongemaakt, zonder kop en zonder poten, doch met hals, met hart,

met lever en met spiermaag, zogenaamde kippen 70 %, hanen en kippen waarbij de punt van het borstbeen, het dijbeen en het scheenbeen volledig zijn verbeend.

Vak 16: GN-code – 0207 12 10 9900 (artikel 14 van verordening nr. 1291/2000 van de Commissie van 9 juni 2000).

- 20 Na een grondige analyse van deze aanvraag heeft het directoraat-generaal het betrokken uitvoercertificaat met vaststelling vooraf van de restitutie afgegeven.
- 21 Op 3 oktober 2006 heeft de afdeling goederenverkeer van de directie douaneregeling INGA stuk nr. 6268 toegezonden, waarin met name het volgende staat te lezen:

„Ter informatie zij erop gewezen dat bij de op grond van verordening (EEG) nr. 386/90 van de Raad van 12 februari [1990 inzake de controle bij de uitvoer van landbouwproducten die in aanmerking komen voor restituties of andere bedragen (PB L 42, blz. 6)] verrichte fysieke controle met monsterneming voor laboratoriumanalyse, werd geconstateerd dat de producten die zijn uitgevoerd op basis van het eerste deel van enig document nr. 2275 en het tweede deel van enig document nr. 2276, die de douane van Peniche op 12 december 2005 heeft afgegeven aan Agrocaramulo Empreendimentos Agropecuários, S.A., niet overeenstemmen met de opgegeven code 0207 12 90 9190 (kippen 65 %), maar met tariefpost 0207 12 10 9900 (kippen 70 %).

Voor de betrokken uitvoer werd het voor beide tariefposten geldende AGREX-certificaat nr. 451969 van 14 september 2005 overgelegd.

Aangezien de restitutievoet voor het effectief uitgevoerde product overeenstemt met de restitutievoet van het aangegeven product, hoeft de in artikel 51 van verordening nr. 800/1999 neergelegde sanctie niet te worden toegepast.”

- 22 De in de brief van 3 oktober 2006 bedoelde verzoeken om betaling van uitvoerrestituties omschrijven het uitgevoerde product als „gekoelde volledige kip” en de betrokken uitvoer- of voorfixatiecertificaten AGREX duiden het product aan met de handelsbenaming „gekoelde volledige kippen”, terwijl de factuur en de pro-formafactuur die zijn vermeld in enig document nr. 2276 het product omschrijven als „volledige uitgelegde kip”.
- 23 Alle door het directoraat-generaal van de douane en bijzondere verbruiksbelastingen afgegeven uitvoer- of voorfixatiecertificaten AGREX vermelden in vak 22 de voor restituties in aanmerking komende producthoeveelheid, ook al is de handelsbenaming van dat product „gekoelde volledige kip”, en in vak 16 zijn de GN-codes vermeld, in casu 0207 12 10 9900 respectievelijk 0207 12 90.

- 24 Het directoraat-generaal van de douane heeft een fysieke controle van het uit te voeren product verricht door monsters te nemen en heeft de GN-codes 0207 12 10 9900 respectievelijk 0207 12 90 vermeld.
- 25 Verzoekster voert aan dat het directoraat-generaal van de douane haar nooit heeft meegedeeld dat sprake was van een verschil tussen de benaming van het uitgevoerde product en de gekozen GN-code en dat zowel verzoekster als het directoraat-generaal van de douane de met de uitvoerrestituties overeenstemmende GN-codes correct hebben toegepast en uitgelegd.

Argumenten met betrekking tot het directoraat-generaal van de douane

- 26 De afgifte van de uitvoer- of voorfixatiecertificaten AGREX hangt af van de betrokken aanvraag en het invullen van de (verplichte vakken) van de aanvraagformulieren valt onder de uitsluitende verantwoordelijkheid van de aanvrager.
- 27 In de formulieren moet in vak 15 de – eventueel vereenvoudigde – productbenaming volgens de gecombineerde nomenclatuur worden vermeld, en in vak 16 dient, wat de certificaten met vaststelling vooraf van de restitutie betreft, de bijzondere regel in acht te worden genomen dat de productcode moet worden vermeld in 12 cijfers en conform de voor de restituties gebruikte nomenclatuur.
- 28 Wanneer de in vak 16 van de certificaten vermelde codes van de restitutienuomenclatuur niet overeenstemmen met de in vak 15 daarvan vermelde productbenaming, is het voor de verlening van een uitvoerrestitutie beslissend dat „het effectief uitgevoerde product overeenstemt met de in vak 16 van het betrokken certificaat vermelde code, op basis waarvan de restitutievoet is vastgesteld”.
- 29 Gelet op het voorgaande vindt artikel 51, lid 3, sub c, van verordening nr. 800/1999 van de Commissie van 15 april 1999, krachtens hetwelk artikel 51, lid 3, sub a, niet geldt „indien het duidelijk gaat om een vergissing wat de gevraagde restitutie betreft en de bevoegde autoriteit dat heeft erkend”, geen toepassing in het onderhavige geval.

Korte uiteenzetting van de motivering van de verwijzingsbeslissing

- 30 Aangezien het aan het Hof van Justitie van de Europese Unie staat om het gemeenschapsrecht uit te leggen, dient dit Hof een prejudiciële vraag te worden voorgelegd, waarop het antwoord beslissend is voor de beslechting van het geschil.
- 31 Zou het Hof van Justitie oordelen dat de uitgelegde kippen vallen onder de productbenaming „andere”, moet het bestreden besluit immers nietig worden verklaard.

- 32 In het tegenovergestelde geval dient het bestreden besluit nadien te worden beoordeeld in het licht van de vastgestelde feiten en de rechtspraak van het Hof van Justitie.